

TEDxBratislava

Sprievodca rečníkov

Vážený rečník,

je nám veľkou čťou, že ste prijali naše pozvanie na TEDxBratislava - konferenciu, ktorou chceme šíriť aj vaše myšlienky medzi prítomné publikum ako aj celú internetovú verejnosť. Našou snahou bude, aby sa TEDxBratislava stal nezabudnuteľným zážitkom pre všetkých zúčastnených. Tím, že sme si vás vybrali svedčí o tom, že vás považujeme za výnimočného človeka, ktorý má čo povedať a dokáže svoje myšlienky pútavým a inšpiratívnym spôsobom predstaviť širokému publiku. Spravíme maximum pre to, aby ste mohli zažiariť a ukázať zo seba to najlepšie. Budeme teda stáť pri vás a sprevádzať vás celou prípravou vášho vystúpenia a budeme sa snažiť byť vám nápomocní pri jeho tvorbe a nácviku.

Na nasledujúcich stranách nájdete viacero tipov od organizátorov TED a skúsených rečníkov na to, ako udržať pozornosť náročného diváka, ako sa uvoľniť, alebo ako si rozložiť text v prezentácii. Záleží nám na tom aby ste si aj vy TEDxBratislava užili a povedali svetu, čo by mal vedieť.

Čo je TEDx?

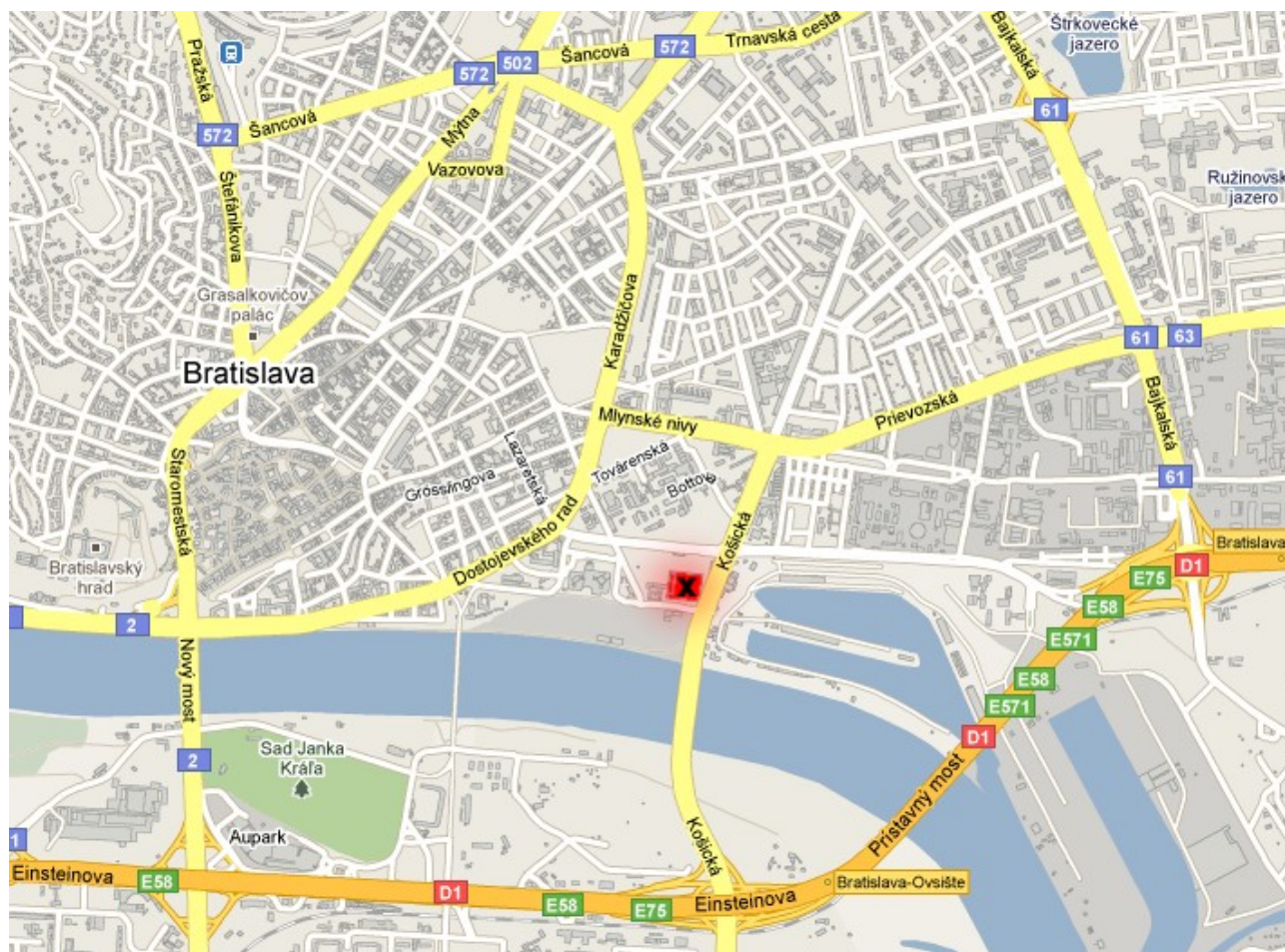
TEDx – písmeno „x“ v názve znamená, že ide o nezávisle organizované podujatie. Formát TEDx vznikol v duchu motto „myšlienky hodné šírenia“ ako program miestnych, samostatne organizovaných podujatí, ktoré umožňuje ľuďom stretnúť sa a spoločne zažiť atmosféru pripomínajúcu konferencie TED. Podujatia TEDx sú zmesou premietaných videí TEDTalks a živých vystúpení rečníkov, ktorých účelom je podnietiť hlboké diskusie a nadviazať vzťahy v malej skupine. Tieto miestne samoorganizované podujatia nesú značku TEDx, kde x = nezávisle organizované podujatie TED. Konferencia TED definuje všeobecný rámec pre program TEDx, ale jednotlivé podujatia TEDx sú organizované nezávislými organizátormi, ktorí musia spĺňať určité pravidlá a predpisy.

Kedy a kde

Konferencia sa koná v **sobotu 29. mája 2010, o 8:00**, v Heineken Tower Stage, v Bratislave.

Web: <http://TEDxBratislava.sk>

Facebook: <http://facebook.com/TEDxBratislava>

Program:

- 08:00 - 08:45 - Registrácia účastníkov
- 08:45 - 09:00 - Otvorenie TEDxBratislava

- 09:00 - 10:30 - 1. blok vystúpení
- 10:30 - 11:15 - Prestávka

- 11:15 - 13:00 - 2. blok vystúpení
- 13:00 - 14:15 - Obedová prestávka

- 14:15 - 16:15 - 3. blok vystúpení
- 16:15 - 17:05 - Prestávka

- 17:05 - 19:05 - 4. blok vystúpení
- 19:05 - 21:00 - Záver

TED prikázania

Týchto 10 tipov dostávajú všetci rečníci na TEDx aj TED konferenciách. Pomôžu vám, aby ste čo najsilnejšie zapôsobili na divákov.

1. **Snívajte odvážne.** Snažte sa podať svoj najlepší rečnícky výkon. Odhaľte niečo doposiaľ nevídané. Urobte niečo, čo si publikum navždy zapamätá. Podelte sa o myšlienku, ktorá by mohla zmeniť svet.
2. **Ukážte nám, kto v skutočnosti ste.** Podelte sa o svoje túžby, sny... a tiež svoje obavy. Buďte prístupný! Hovorte o svojich úspechoch, ale aj neúspechoch!
3. **Zložité veci vysvetľujte jednoducho.** Nepokúšajte sa očariť rozumom. Nehovorte v pojmoch. Vysvetľujte! Uvádzajte príklady! Rozprávajte príbehy! Buďte konkrétni!
4. **Zapojte emócie ľudí.** Rozosmejte nás! Rozplačte nás!
5. **Nepredvádzajte svoje ego.** Nevychvaľujte sa! Je to zaručený spôsob ako stratiť publikum.
6. **Žiadne predávanie z pódia.** Pokiaľ sme vás o to výslovne nepožiadali, nerozprávajte o svojej spoločnosti alebo organizácii. Nech vám ani nenapadne ponúkať z javiska svoje produkty, služby, alebo žiadať o sponzorstvo.
7. **Nebojte sa vyjadriť svoj názor na ostatných rečníkov,** či už ide o pochvalu, alebo kritiku. Výmena názorov posilňuje. Entuziastická podpora má veľkú moc.
8. **Ak je to vo vašich silách, svoj prejav nečítajte.** Poznámky sú v poriadku. Ak si však máte vybrať medzi čítaním a rozvláchnym nesústredeným prejavom, tak radšej čítajte.
9. **Svoje vystúpenie musíte ukončiť načas.** V opačnom prípade oberáte o čas ostatných ľudí, ktorí nasledujú po vás. Nepovoľujeme to!
10. **Nacvičte si svoj prejav** v prítomnosti priateľa, ktorému dôverujete... kvôli časovému rozvrhnutiu, zreteľnosti a dojmu.

Rady od Jasona Wishnowa, režiséra filmov a videí TED

Menej je viac

Jednoduchý, presvedčivý, názorný obrázok, alebo výstižný riadok textu, povedia váš príbeh lepšie, ako prepchatá koláž, alebo dlhý odsek. Pamätajte, že ľudia musia spracovať všetko, čo hovoríte a zároveň aj vnímať vaše slajdy. Namiesto jedného zložitého slajdu použite radšej niekoľko jednoduchších s jednou myšlienkou, obrázkom, alebo údajom. Nepoužívajte, prosím, slajdy typu nadpis + hlavné body. Môžu byť veľmi nudné.

Veľkosť textu

Len málokedy potrebujete v slajdoch viac ako 6 riadkov textu. Zvyčajne stačia dva alebo tri riadky.

Jasnosť textu

Bezpätkové písmo (ako Helvetica, Arial) je ľahšie čitateľné z väčších vzdialeností ako pätkové písmo (ako Times New Roman).

Pozadie

Ako doplnok a na zlepšenie čitateľnosti slov je vhodné pod text použiť jednoduché, elegantné pozadie. Pri použití tmavého alebo čierneho pozadia, by ste asi mali zvýrazniť text.

Rozloženie textu

Dodržiňte prosím 10- 20 % okraj okolo textu tak, ako pri písaní na papier. Tím zaručíte, že všetci budú schopní čítať vaše slajdy.

Grafy, obrázky a fotky

Používajte fotky a obrázky vo vysokom rozlíšení. Obrázky vysokej kvality z digitálneho fotoaparátu budú vyzerať lepšie, ako obrázky stiahnuté z webu.

Na všetky obrázky, ktoré bude TED celosvetovo šíriť prostredníctvom videa a internetu musíte mať náležité práva. Nepoužívajte obrázky z internetu, pokiaľ práva na ich používanie jednoznačne nespádajú pod licenciu Creative Commons.

Pri údajoch o grafoch a diagramoch sa uistite, že zodpovedajú požiadavkám na minimálnu veľkosť písma, vrátane označení osí x a y a dátových bodov.

Päť príkladov

Päť prezentácií vyznačujúcich sa prehľadnosťou, čistotou a efektivnosťou, ktoré dobre fungovali naživo na konferencii TED aj na internetovej stránke.

John Doerr - Zisk a spása v Greentech (2007)

Al Gore - 15 spôsobov ako zabrániť klimatickej kríze (2006)

Larry Lessig - Kreativita a právo (2007)

Erin McKean - Predefinovanie slovníka (2007)

Rives - 4 a.m. (2007)

<http://www.ted.com/talks/view/id/128>

<http://www.ted.com/talks/view/id/1>

<http://www.ted.com/talks/view/id/187>

<http://www.ted.com/talks/view/id/161>

<http://www.ted.com/talks/view/id/148>

Videá, ktoré sa oplatí pozrieť

Aby ste bližšie spoznali atmosféru TED, môžete sa inšpirovať v nasledujúcich krátkych videách.

[Ako chutí TED](#)

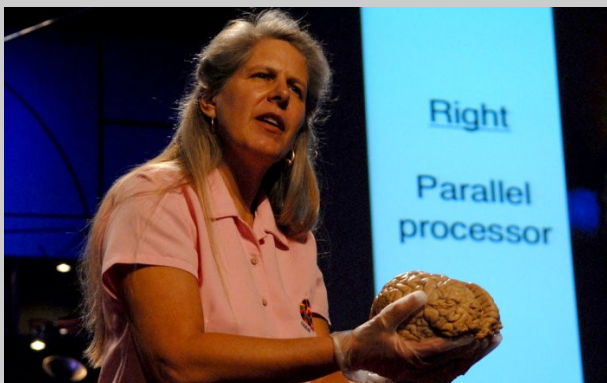
[Zo zákulisia TED](#)

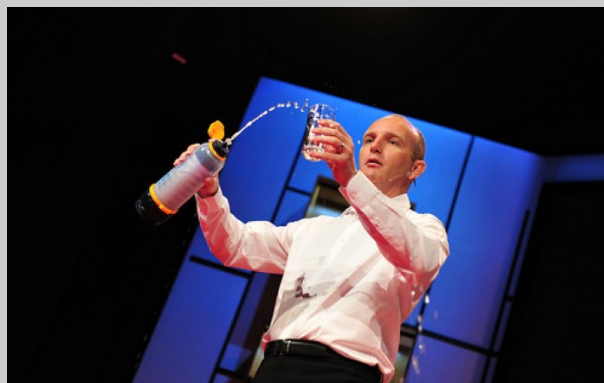
[Prvých 7 mesiacov TEDx](#)

Prezentácie, ktoré sa oplatí vidieť

Ako by asi mala vyzeráť vaša prezentácia, alebo ak sa chcete inšpirovať, môžete si pozrieť nasledujúcich rečníkov.

[Ako porážka priniesla Jill B. Taylorovej osvetlenie](#)

[Michael Pritchard premiena špinavú vodu na pitnú](#)

[Ken Robinson vraví, že škola zabíja tvorivosť](#)

[Kiran Bir Sethi učí deti preberať vedenie](#)

Tipy na dokonalú prezentáciu

Ak sa chcete ubezpečiť, že ste na všetko pripravení, prejdite si tieto poznámky, pomôžu vám zbaviť sa prípadných nejasností.

Obsah prezentácie

1. Prezentácia by mala byť **zrozumiteľná laikom**. Nejasnosť a neprehľadnosť zabíjajú pocit z prezentácie.
2. Prezentácia musí byť intuitívne zrozumiteľná bez veľkého namáhania, mala by **pôsobiť na city**.
3. Ľudí najviac zaujmú **osobné príbehy**. Prekážky, ktoré vás prekvapili, a úspechy, ktoré ste si museli vybojovať.
4. Snažte sa obohatiť publikum, **naučte publikum niečo nové**. Použite pomôcky a rekvizity, ak sú pre publikum zaujímavé.
5. Hovorte ako by ste hovorili svojmu známemu. **Uvoľnite publikum humorom** - najmä ak je napäté.
6. Začnite s niečím jednoduchým. Čomu sa venujete, ako to začalo. **Ponúknite svoj pohľad** na svet a svoje myšlienky.
7. **Meňte náladu**, ak sa to hodí. Povedzte niečo smutné, ak sa to hodí, informujte, pobavte, prekvapte, nadchnite a inšpirujte.
8. Na TEDx nie sú povolené žiadne firemné, politické alebo náboženské prezentácie.
9. Ak natrafíte na akékoľvek nejasnosti, poraďte sa s TEDx organizačným tímom, radi vám pomôžeme. Na to sme tu.

Príprava prezentácie

1. TED rečníci vyzerajú uvoľnene, pretože presne vedia čo idú povedať. Date do prezentácie **veľa opakovanej prípravy**.
2. Neučte sa text naspamäť. Pamätajte si myšlienky. Otvorte sa publiku a **hovoríte zo srdca**, podelte sa o svoje dojmy.
3. Nervozita je bežná aj u profesionálnych rečníkov. Ak sa cítite neisto, trénujte, až kým pocit nezmizne.
4. **Nebudte príliš formálni**. TEDx je konferencia o ľuďoch s otvorenou mysľou. Nejde o formu - ide o myšlienky.
5. Dopredu si vyskúšajte, či sa zmestíte do časového limitu, ktorý ste dostali.
6. V žiadnom prípade nemôžete prekročiť časový limit, ubrali by ste tak čas nasledujúcim rečníkom.

Slajdy

1. Použite jednoduché slajdy, ktoré nepresmerujú pozornosť preč od vás. **Slajdy dopĺňajú vašu reč, nie naopak**.
2. Nepoužívajte nudné slajdy s bullet pointami a nadpisom. Nemajte príliš veľa slajdov, len koľko naozaj potrebujete.
3. **Neotáčajte sa k publiku chrbtom** - pred sebou budete mať malú obrazovku s vašou prezentáciou.
4. Ak chcete mať slajdy, dotvárajte atmosféru a stimulujte predstavivosť vhodnými obrázkami.
5. Organizátori TEDx budú od vás potrebovať powerpointovú prezentáciu najneskôr 7 dní pred konferenciou. Akékoľvek iné technické vybavenie, ktoré by ste mohli potrebovať, nám prosím dajte vedieť čo najskôr.

Uvoľnite sa

1. **Spoznajte ľudí z publika** už pred vašou prezentáciou. Budete cítiť priateľskejšie prostredie, a poznať cieľové publikum.
2. **Cíťte sa dobre**. Neduste v sebe napätie, vyjadrite nervozitu, aby sme vás mohli ubezpečiť, že všetko dobre dopadne. :)
3. Poprechádzajte sa po priestore, aby ste sa necítili ako v neznámom prostredí. Vyskúšajte si mikrofón a skontrolujte slajdy.
4. Na začiatku sa môžete **podeliť o dojmy s publikom**. Uvidíte, že ľudia to cítia podobne, a bude sa vám ľahšie rozprávať.
5. Občas sa usmievajte. Publikum vám to opätuje. :)
6. **Užite si TEDx**. Využite príležitosť, a povedzte svetu čo by mal vedieť.

Akcia

1. Rečníci budú súčasťou publika, odkiaľ vystúpia na pódium, keď príde čas. Odvtedy je to na vás.
2. Nenechajte sa odradiť malými chybami, pokračujte akoby o nič nešlo. Publikum vás pozorne počúva a praje vám úspech.
3. Nie je dôležité aby ste prezentovali profesionálne, dôležité je hovoriť s vášňou.
4. Neospravedlňujte sa. Ľudia vás nevnímajú tak kriticky ako sa sami vnímajú. Zbytočne ich neupozorňujte na chyby.
5. Ak vám aj niečo nevyjde, zahovorte to, alebo sa tvárte akoby to bolo plánované. A ak by aj bolo jasné, že to plánované nebolo, aspoň to vyznie humorne. Uvoľnite tak aj seba aj publikum.
6. Nevenujte pozornosť nervozite, ani ju nasilu nepotláčajte. Nechajte úzkosť v pozadí. Zamerajte radšej všetku svoju pozornosť na myšlienku, ktorú chcete odovzdať.
7. Neodďaľujte si publikum egoizmom, buďte empatickí, starostliví, a najmä zraniteľní. Čím viac dokážete publiku otvoriť svoje vnútro, tým im bude vaša prezentácia bližšia, a tým viac zapôsobí.

TEDxBratislava 2010 - súhlas rečníka na zverejnenie údajov

Vyplňte, prosím, tento formulár, podpíšte ho, urobte si kópie, ako doklad pre vlastnú potrebu, a jednu kópiu pošlite usporiadateľovi podujatia TEDx.

Organizátor(i) podujatia TEDx - TEDx Bratislava, ďalej len podujatie, budú zaznamenávať všetky prezentácie, ktoré odznejú na podujatí, ktorá sa uskutoční dňa 29.5.2010 alebo v súvislosti s ním. Cieľom usporiadateľov tohto podujatia, podobne ako organizácia TED, je šíriť skvelé myšlienky prostredníctvom prezentácií, ktoré sú voľne prístupné širokej verejnosti na celom svete.

Toto prehlásenie o vzdaní sa práv (ďalej len prehlásenie) bude slúžiť ako dohoda s organizátormi podujatia a organizáciou TED ohľadom vašej účasti na podujatí v úlohe rečníka alebo účinkujúceho. Na podporu cieľa "Myšlienky hodné šírenia" udeľujete usporiadateľovi podujatia, organizácii TED a ďalším subjektom právo nahrávať, filmovať, fotografovať vašu prezentáciu počas podujatia (takýto záznam sa bude ďalej označovať ako „prezentácia“) a distribuovať, vysielat', alebo iným spôsobom šíriť prezentáciu, bez vášho ďalšieho súhlasu, či už v celku alebo po častiach, celosvetovo, na neobmedzenú dobu, v niektorých, alebo všetkých súčasných alebo budúcich médiách. Toto udelenie práv organizátorom podujatia a organizácii TED zahŕňa, okrem iného, právo na úpravu prezentácie a právo použiť prezentáciu samotnú, alebo spolu s doplňujúcimi informáciami, ako je vaše meno, hlas, fotografia, portrét a životopisné údaje (spolu označované ako „doplňujúce informácie“). Súhlasíte s tým, že organizátori podujatia, alebo organizácia TED môže poveriť šírením prezentácie iných, napr. distribútorov alebo vysielacie spoločnosti a tieto poverené osoby budú mať rovnaké práva, aké ste udělili usporiadateľovi podujatia a TED-u, s výnimkou práva na úpravu.

Povolené použitie prezentácie a doplňujúcich informácií zahŕňa napríklad zobrazenie na internetovej stránke usporiadateľa podujatia, na stránke TED, TED.com, televízne vysielanie a distribúcia prezentácie na DVD diskoch, na mobilných telefónoch, vo filmoch, a prostredníctvom online video distribučných kanálov ako je iTunes a YouTube.

Organizátori podujatia a organizácia TED podnecuje inteligentnú verejnú diskusiu o každej prezentácii. V súlade s tým šírimo prezentácie TEDx a TED na základe licencie Creative Common 3.0, ktorá umožňuje opakovane zverejňovať každú distribuovanú prezentáciu v nekomerčných a originálnych dielach za predpokladu, že je náležite uvedené autorstvo a že prezentácia nie je upravená alebo skreslená. Podpísaním tohto prehlásenia beriete na vedomie a súhlasíte s tým, že nemáte žiadne námietky proti tomu, aby usporiadatelia tohto podujatia, alebo organizácia TED šířila prezentáciu na základe licencie Creative Common 3.0.

Okrem toho rozumiete a súhlasíte, že: (i) organizácia TED nie je v žiadnom prípade povinná použiť prezentáciu alebo doplňujúce informácie, (ii) nedostanete žiadnu peňažnú ani inú odmenu v spojitosti s použitím prezentácie a/alebo doplňujúcich informácií, (iii) práva udelené na základe tohto prehlásenia sú neodvolateľné.

Potvrdzujete, že: (i) máte plnú moc a kompetenciu na poskytovanie a vzdanie sa práv uvedených v tomto prehlásení, (ii) ste jediný autor prezentácie, (iii) vlastníte všetky práva na prezentáciu, okrem iného vrátane všetkých autorských práv a práv ochranných známok, (vi) písomne usporiadateľa podujatia upovedomíte o všetkých materiáloch tretích strán, ktoré sú obsiahnuté v prezentácii (ku ktorým nemáte všetky nevyhnutné práva) a (v) použitím prezentácie na základe tohto prehlásenia nebudú porušené žiadne práva tretích strán.

Ak by nejaká tretia strana tvrdila, že použitím prezentácie sa porušujú jej práva, potom súhlasíte s tým, že budete plne spolupracovať s usporiadateľom podujatia a/alebo organizáciou TED za účelom obhajoby alebo inej reakcie na uvedené tvrdenia.

Toto prehlásenie predstavuje úplný dohovor medzi vami, organizátorom podujatia a TEDom ohľadom prezentácie a/alebo doplňujúcimi informáciami a jeho znenie sa môže meniť iba na základe písomnej dohody podpísanej všetkými stranami.

USPORIADATEĽ

ÚČINKUJÚCI / REČNÍK

Podpis: _____

Podpis: _____

Meno (tlačeným): _____

Meno (tlačeným): _____

Názov podujatia: _____

Názov podujatia: _____

Dátum: _____

Dátum: _____

Táto dohoda sa bude riadiť Newyorským zákonom bez ohľadu na zásady o voľbe práva. Všetky spory, týkajúce sa prezentácie a/alebo doplňujúcich informácií, ktoré vznikli na základe tohto prehlásenia alebo v súvislosti s ním sa budú riešiť na súdoch v štáte New York.